

VIỆC LÀM

Một cách tổng quát, việc làm xảy ra khi một chủ nhân mướn một nhân viên làm những dịch vụ có lãnh tiền. “Chủ nhân” có thể là bất cứ một đơn vị mướn việc làm nào như một người làm chủ, chung vốn kinh doanh, hùn hạp làm ăn, công ty hữu hạn, hay công ty. “Chủ nhân” cũng có thể là các hội đoàn, các liên hiệp công ty, các tổ chức từ thiện, các tổ chức bất vụ lợi, các cơ sở công, và các tổ chức khác. Một người được định là một “nhân viên” theo luật lệ thông thường hay theo luật định đặc biệt.

Ai là Chủ Nhân?

Một cách tổng quát, một cơ sở thương mại trở thành một chủ nhân khi nào tổng số tiền lương trả cho một hay nhiều nhân viên lên trên \$100 trong một tam cá nguyệt. *Tiền lương* là tiền thù lao cho những dịch vụ đã thực hiện, bao gồm tiền mặt, tiền huê hồng, tiền thưởng, hay cách trả không bằng tiền nhưng có giá trị bằng tiền mặt.

Khi một cơ sở thương mại trở thành một chủ nhân thì cơ sở đó phải hoàn tất mẫu đăng ký DE1 và nộp mẫu này cho Cơ Quan Nhân Dụng (EDD) trong vòng 15 ngày. Chủ nhân có trách nhiệm báo cáo tiền lương đã trả cho nhân viên và đóng góp cho bảo hiểm thất nghiệp (UI), trả thuế huấn luyện việc làm (ETT) trên số lương đó, cũng như giữ lại và đóng góp vào bảo hiểm tàn tật tiểu bang* (SDI) và thuế lợi tức cá nhân (PIT) trên tiền đã chi trả cho nhân viên.

Ai là Nhân Viên?

“Nhân viên” bao gồm bất cứ người nào trong số sau đây:

- Bất cứ viên chức nào của công ty.
- Bất cứ công nhân viên nào theo luật lệ thông thường.
- Bất cứ công nhân nào mà các dịch vụ của họ được sự bao che của luật pháp.

Một nhân viên có thể làm việc ít hơn là toàn thời gian, hay là làm việc không có tính cách vĩnh viễn. Luật pháp bao gộp cả dịch vụ của những công nhân công nhật (day laborers), giúp việc bán thời gian (part time help), lao động bất thường (casual labor), giúp việc tạm thời (temporary help), hay lao động bên ngoài (outside labor).

Ai là Nhân Viên theo Luật Lệ Thông Thường?

Nhân viên theo luật lệ thông thường là người được thuê mướn bởi một chủ nhân để thực hiện những dịch vụ, và người chủ có quyền thi hành việc kiểm soát các cách thức

* Bao gồm Chương Trình Bảo Hiểm Nghỉ Phép Gia Đình Có Tiền (PFL).

và phương tiện mà người nhân viên dùng để thực hiện các dịch vụ đó. Quyền kiểm soát, dù là có thực hiện hay không, là yếu tố quan trọng nhất trong việc xác định mối liên hệ chủ thợ. Quyền tùy ý bãi nhiệm một nhân viên không cần có nguyên nhân là một bằng chứng rõ ràng của quyền điều khiển và kiểm soát. Những yếu tố khác để lưu ý tới là:

1. Người làm các dịch vụ có hoặc không có làm công việc buôn bán hay nghề nghiệp riêng.
2. Loại nghề nghiệp đây là đối với địa phương công việc thường được thực hiện dưới sự điều khiển của người chủ không có theo dõi thanh tra.
3. Kỹ năng cần thiết để thực hiện các dịch vụ và hoàn tất công việc với kết quả mong muốn.
4. Dù người chủ hay người cung ứng dịch vụ có cung cấp các phương tiện, dụng cụ và nơi chốn làm việc hay không.
5. Thời gian thực hiện công việc để định xem đây là công việc riêng rẽ hay là công việc thường xuyên.
6. Cách thức trả tiền, dù là theo giờ, theo từng việc, hay khoán.
7. Dù việc làm có phải là một phần của công việc thường xuyên của người chủ hay không.
8. Dù hai bên có tin là họ đã tạo ra mối liên hệ chủ thợ hay không.
9. Sự kiểm soát thật sự của người chủ đối với các cách thức và phương tiện thực hiện các dịch vụ.
10. Dù người chủ có thật sự có làm thương mại hay chỉ dùng những dịch vụ này cho những quyền lợi và tiện nghi cá nhân.

Một điều để lưu ý khác có liên hệ đến việc làm là nhân viên có hay không có lấy những quyết định làm cho mình được lời hay bị lỗ trong công việc. Sự đầu tư về thì giờ của nhân viên không đủ để chứng minh có nguy cơ lỗ là.

Những yếu tố được liệt kê theo số thứ tự ở trên là sự chứng nghiệm của quyền kiểm soát. Những yếu tố này được giải thích cặn kẽ hơn trong Khoản 4304-1 của Đề Mục 22, trong Bộ Luật Điều Hành của California (California Code of Regulations). Khi xét một người có phải là nhân viên hay không thì phải tùy ở sự quy tụ của nhiều yếu tố có ý nghĩa liên hệ công việc, hơn là chỉ một yếu tố kiểm soát.

Ai là Nhân Viên theo Luật Định Đặc Biệt?

Một công nhân không phải là nhân viên theo luật lệ thông thường nhưng lại có thể là một nhân viên theo luật định đặc biệt cho mục đích UI, SDI, và ETT trong những trường hợp bao gồm, nhưng không giới hạn, những trường hợp sau đây:

- Một nhân viên phải dùng xe hay là một tài xế ăn huê hồng làm công việc phân phối thịt, rau cải, trái cây, bánh trái, thức uống (không kể sữa), hoặc đồ giặt hay đồ hấp cho chủ nhân. Xin tham khảo **Chú Thích** ở phía dưới.
- Một công nhân viên tại gia (home worker) làm các dịch vụ theo các chi tiết đặt hàng của chủ nhân trên những vật liệu và đồ đạc cung cấp bởi người đó và phải trả lại cho người đó hay người đại diện. Xin tham khảo **Chú Thích** ở phía dưới.
- Nhân viên tiếp thị di chuyển hay nhân viên tiếp thị thành phố, không kể nhân viên phải dùng xe hay tài xế ăn huê hồng, làm trên căn bản toàn thời gian trong công việc thay mặt cho người chủ (trừ những hoạt động buôn bán bên lề làm cho người khác) nhận đặt hàng sỉ và lẻ, thầu khoán, công việc khách sạn, nhà hàng, hoặc những cơ sở tương tự về các món hàng để bán lại hay những vật liệu dùng trong cơ sở thương mại. Xin tham khảo **Chú Thích** ở phía dưới.

Chú Thích: Để được chi phối bởi những điều khoản pháp định, cái kế ước thuê mướn phải có hàm ý là phần lớn những dịch vụ sẽ được chính công nhân thực hiện. Ngoài ra, một cá nhân cung ứng dịch vụ về ba ngành nghề kể trên sẽ không được coi là nhân viên pháp định nếu cá nhân đó đã có một số đầu tư đáng kể vào cơ sở có liên quan đến các dịch vụ do cá nhân này cung ứng, không kể những cơ sở vận tải, hoặc nếu những dịch vụ có tính cách nhất thời và không có một quan hệ liên tục với cơ sở thuê mướn những dịch vụ đó.

- Một nhà văn làm các dịch vụ sáng tác đặc biệt theo sự đặt làm của một cá thể khác. Hai bên thỏa thuận trên giấy tờ rằng đây là công việc làm mướn, và người thuê mướn là chủ của tất cả tác quyền trong công việc này.
- Công nhân viên xây cất không giấy phép làm những dịch vụ cần giấy phép thầu xây cất. Nói cách khác, khi một nhà thầu xây cất thuê những người thầu lại hay những công nhân viên không có giấy phép thì người đó là chủ nhân của những người công nhân viên hay thầu lại (xem Bản Tin: *Kỹ Nghệ Xây Cất*, DE 231G).

Ai Không phải là Nhân Viên?

Những nhà thầu độc lập không phải là nhân viên. Họ là những người nhúng tay vào công việc thương mại thật sự. Một cơ sở thương mại thật sự thì có thể có lời hay có lỗ. Họ thường làm hợp đồng để thực hiện những công tác đặc biệt, và họ có quyền kiểm soát cách thức mà công việc được thực hiện. Họ có đầu tư quan trọng vào công cuộc làm ăn và thực hiện nhiều dịch vụ cho nhiều hơn một cơ sở thương mại. Nói chung, họ là những ai không phải là nhân viên theo luật lệ thông thường trừ phi họ là nhân viên theo luật định.

Có những Dịch Vụ Gì của Nhân Viên Mà Không Được Luật Pháp Chi Phối?

Dịch vụ của một số nhân viên được luật pháp đặc biệt bỏ ra ngoài và tiền công của họ không bị chi phối bởi UI, SDI, và ETT. Thí dụ của những nhân viên đó bao gồm, nhưng không giới hạn về những người sau đây:

- Thân nhân trong gia đình, nhưng chỉ giới hạn là:
  - 1) Trẻ em dưới 18 tuổi làm cho cha mẹ ruột hay cha mẹ nuôi;
  - 2) Người lớn làm cho con ruột hay con nuôi; hoặc
  - 3) Một người làm cho người phối ngẫu của mình hoặc một gia phối đồng tính có đăng ký (định nghĩa trong Khoản 297 của Bộ Luật Gia Đình).
- Trường hợp loại trừ này có thể áp dụng trong trường hợp một người làm chủ hay hùn hạp mà trong đó người công nhân có những liên hệ trên đây với tất cả những người hùn. Tiền lương trả cho công nhân phải được khấu trừ thuế PIT và khai báo như tiền công PIT.
- Sinh viên dưới 22 tuổi ghi danh học toàn thời gian trong một học đường và làm các dịch vụ để hưởng tín chỉ trong chương trình kinh nghiệm làm việc. Tiền lương trả cho những công nhân này phải được khấu trừ thuế PIT và khai báo như tiền công PIT.
- Nhân viên tiếp thị trực tiếp (xem Bản Tin: *Nhân Viên Tiếp Thị*, DE 231N).

Những Thông Tin Khác

Muốn biết thêm thông tin về việc làm, xin viếng Sở Thuế Việc Làm gần nhất (liệt kê trong quyển *Chỉ Dẫn Chủ Nhân California*, DE 44, và trên mạng Internet tại www.edd.ca.gov/taxrep/taxloc.htm#taxloc) hoặc gọi chúng tôi ở số điện thoại miễn phí 1-888-745-3886.

EDD là một chủ nhân/chương trình thi hành chính sách cơ hội đồng đều. Những người tàn phế có thể yêu cầu để được nhận những giúp đỡ và dịch vụ phụ trợ. Mọi yêu cầu để được những dịch vụ, giúp đỡ, và/hoặc những hình thức khác biệt này đều phải gọi 1-888-745-3886 (tiếng nói) hoặc TTY 1-800-547-9565.